

İSTANBUL ÜÇÜNCÜ AĞIR CEZA MAHKEMESİNİN
TÜRKİYE SOSYALİST PARTİSİ'YLE İLGİLİ
BERAAT KARARI

(Mahkemenin 3.12.1955 tarihli kararında Türkiye Sosyalist Partisi sanıklarından Esat Adil Müstecabi, Asım Bezircioğlu, Mustafa Börklüce, Reşit Mentemşoğlu, Örfi Akkoyunlu, Salih Alboran, Nurettin Sütkan, Yusuf Ahıskalı, Şükrü Kaya, Vahit Kıvılcım, Orhan Korucan, Mehmet Yazıcıoğlu, Veli Dolu, İzak Merkantes, Fethi Kızılırmak, Fehmi Kurucu, Kemal Özcan'ın durumları teker teker inceleyip suçsuzlukları belirtiliyor. Sonra Parti hakkında aşağıdaki hüküm veriliyor.)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH TÜSTAV ARAŞTIRMA VAKFI

Gereği düşünöldü :

Sosyal bir sınıfın diğeri sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü te'sis etmek ve memlekette müesses iktisadi ve içtimai temel nizamları yıkmak maksadıyla cemiyet kurmak, sevk ve idare etmekten maznun, Sultan Ahmet 2. sulh ceza mahkemesinin 18/6/952 gününde tevkif olunarak, duruşma sırasında mahkememizce 19/12/952 tarihinde tahliye olunan Esat Adil ve arkadaşları hakkında maznunların yüzlerine karşı tevhidten yapılan gizli duruşma sonunda:

- Davaya mevzu teşkil eden hadise -

1946 senesinde Maznunlardan Esat Adil ve arkadaşları tarafından kurulan T.S.P.nin 16/12/946 tarihinde örfi idare tarafından kapatılıp ve bilahire 1950 senesinde tekrar faaliyete geçerek maznunların tevkif edildikleri 18/6/956 tarihine kadar T.S.P. ismi ve maskesi altında komünist metotlarla çalışmak suretile, cümlesinde, sosyal bir sınıfın diğeri bir sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü te'sis etmek ve memleket içinde müesses iktisadi ve içtimai temel nizamları yıkmak amacile, gizli komünist cemiyeti teşkil ve sevk ve idare eyledikleri iddiasından ibaret bulunmaktadır.

Buna mukabil muhtelif tahkikat safhalarındaki çeşitli ifadelerinde de mütecanis bir şekilde müdafaada bulunan maznunlardan Esat Adil Müstecabi: Bu devre, T.S.P.nin hükmi şahsiyetine karşı tevcih edilmiş bulunduğunu, ve halbuki bu parti 946 yılında kurulduktan sonra örfi idare komutanlığı tarafından kapatılmış ve bilahire 2. Ağır ceza mahkemesinin kararı ile teşekkülünde bir kanunsuzluk olmadığından dolayı beraat etmiş ve 950 yılında faaliyete geçmiş bulunduğunu, yeniden kurulmuş bir parti olmayıp esasen mevcut olan partinin yeniden faaliyete başlamış olmasından ibaret bulunmasına, ve teşekkülünde bir kanunsuzluk bulunmadığına mahkeme kararile sabit bulunmasına göre kendisinin ise tam bir sosyalist olduğunu, memleketimizde bu partiyi kurmak şerefi kendisine nasip olduğunu, partinin genel sekreteri sıfatı ile hiç bir vakit nizamnamesinde tesbit olunan prensipler dışında hiç bir hareketi sevk etmediğini, sosyalistliğin, memleketimizde komünizmi önlemesi bakımından zaruri bulunduğundan bahisle, Sosyalizm ile Komünizmin tamamen ayrı teşekküller olduğunu, gerek şahsına ve gerekse partiye tevcih olunan bütün isnatların hilâfı hakikat olduğunu :

Maznun Vahit Kıvılcım : Sosyalist partisinin 950 yılında tekrar faaliyete geçmesini müteakip, partinin nizamnamesi ile programını gazetelerde okuyup kendi şahsi fikirlerine uygun gördüğü cihetle 1951 yılı haziranında bu partiye âza kaydedildiğini, partinin muhtelif kademelerinde vazifeler aldığını, partinin daima nizamnamesinde yazılı prensipleri tahakkuk ettirmek yolunda ve tamamen kanuni çerçeveler içinde çalıştığını, hiç bir vakit bu prensiplerden inhiraf edilmemiş ve komünizmin yayılması ve komünist metotlarla çalışılması ve bu metotlara baş vurulması şeklinde bir hareketleri vuku' bulmamış olduğunu, tahkikat sırasında bazı şahitlerin tehdit ve tazyik edilmeleri suretile aleyhlerine delil toplanmak yolu ihtiyar edilmiştir. dedi.

Maznun Asım Beziroğlu : 950 yılındaki ikinci faaliyet devresinde partiye iltihak ettiğini, partinin tamamen vatanperver ve milliyetçi prensiplere ve kanun hükümlerine bağlı olduğunu, partinin hiç bir zaman, nizamnamede kabul edilmiş prensipler dışına çıkılmamış olduğunu, her hafta Salı günleri parti azalarına onları tenvir ve inşaat gayesile, diyalektik materyalizm mevzuu etrafında konferanslar vermekte olduğunu, esasen daha önce Gerçek gazetesinde aynı mevzu'da 12 makale neşretmiş olduğunu, konferanslarda bu makaleleri okuyup müphem kalan noktaları izah eylemekle iktifa ettiğini, bu makaleler dolayısıyla müddei umumilikçe takibat yapılmış ve fakat suç unsurları görülmediğinden, takipsizlik kararı vermiş olduğunu beyan ve müdafaasını etmiş bulunmaktadır.

(Diğer müdafaaları atladım. Yazmıyorum.)

Maznunların ~~muhtemelen~~ evvel ve ahır, vuku' bulan ve kendilerinin samimi birer sosyalist olduklarına, ve cem'iyeti yıkıcı bir sistem olduğundan şüphe bulunmayan komünizme karşı, sosyalist partisinin, bir kal'e vazifesi gördüğüne mütedaile olan ifadelerine karşı, iddia makamınca: (Sosyalizm ile Komünizm aynı şeydir.) denilmek suretile isnad olunan fiilinin binnetice şük müdafaa tarzile dahi sabit olduğundan bahisle, öümlesinin mahkûmiyetleri talep edilmiş olması karşısında, evvel emirde bu iki ideolojinin aynı şeyler olmadığını kısaca işaret etmek zarureti hasıl olmuştur.

Filhakika derin ilmi tetkik ve araştırmalara girmeden dahi, sosyalist partisinin kanuna uygun olarak kurulmuş meşru' bir teşekkül olmasına rağmen komünizmin bilâ kaydı şart kanun dışı ilân edilmiş ~~muhtemelen~~ bulunmasile, ~~bu~~ bu iki sistemin asla yekdiğerinin aynı olmadığını, bu fiili ve kanuni ve kat'i delile istinad ederek hiç bir terddüde mahal vermeyecek bir düşünce ile, ilk bakımından anlamak mümkündür. Bu iki tefekkür tarzı sırasında yekdi gerile bağdaşmasına imkân olmayan, çok esaslı farklar mevcut bulunmaktadır. Filvaki her iki sistemin birleştikleri Marksizm, metodu ve sistemile içtimai ve iktisadi bir ilimdir. Bununla beraber Sosyalizm : (tekâmülât olmasına ve kanuni seçim yolu ile iktidara geçmeği hedef ittihaz etmiş bulunmasına, ve kanuni hükümlere uygun olarak parti faaliyetlerinde bulunmasına ve memleketin temel nizamkarını, cebir ve şiddet sarfile devirmeyi, veya değ ğiştirmeyi, red eylemde olmasına, ve hukuki mülkiyeti kabul ile beraber ~~bu~~ büyük istihsal vasıtalarının dahi kanun yoluyla, tedricen kamulaştırmayı, istihdaf eylemesine ve ihtilâli kat'i surette red eylemesine) ~~muhtemelen~~ mukabil Komünizm ise, mutlak olarak ihtilâlidir. Ve bu sebeple tekâmülât bir sistem olan sosyalizmi marksist saymaz. İnsan cem'iyetlerini tarihi tekâ mül yoluyla değil, tamamen aksine olarak ihtilâl yolu ile değiştirmeği ve içtimai sınıfları ortadan kaldırmayı, mülkiyeti ilga etmeği, hedef ittihaz eder. Hedefi iktidarı zorla ele geçirmeğe matuftur. Ve kanun dışı olunca behem mahal gizli teşkilâta sahiptir. Bunlar gayrikabili inkâr hakikatlarıdır.

Bu itibarlada T.S.P.nin ve onunla birlikte, maznunların hareketlerinin bu dairede tetkiki ve deęerlendirilmesi icap edeceği mantiki ve hukuki bir netice olarak kendiliğinden tezahür eder.

Yapılan duruşma sırasında ikame edilen delillerden:—

(A-) T.S.P.nin usulüne ueygun olarak kurulmuş bir parti olduğu, ~~Esat Adilin~~ Esat Adilin T.S.P.ni komünist maksat ve gayelere hizmet için kurmuş olduğu, dosyada mevcut Ist.2.Ağ.ceza mahkemesinin 14/7/948 gün ve 948/24-114 sayılı kat'ileşen ilâmı münderecatı ile sabit olmuştur.

Bu itibarla bu hüküm müvacehesinde Sosyalist partisinin gizli komünist partisi olarak teşekkül etmiş, maskeli cemiyet olarak kabul ve telakkisine imkân kalmaz.

(B-) Tahkikat dolayısıyla el konulup zabtolunan sosyalist partisine ait defatir kuyudat ve vesâikle, maznunların evlerinde yapılan aramada, ele geçirilen evrak üzerinde, mahkememizce yaptırılan tetkikat sonunda, mütehassis ehli vukuf hey'eti tarafından tanzim kılınan 19/7/954 tarihli 39 sahifeden ibaret mufassal raporda, (Parti yeniden kurulmamış ve yeni bir programla işe başlamamış, ve bilakis 950 de başlayan faaliyet devresinde eskisinin bir devamı bulunmuş olduğunu, ... Partinin iç ihtilâflardan kurtulamamış ve daimi istifalarla karşılaşılmış, ve nihayet iki grup teşekkül ederek partinin idaresini ele almak istendiği tesbit edilmiş bulunduğu ... T.S.P. elindeki imkânlar dahilinde sosyalist doktrinin yayılmasına ve bununla bağlı mevzularla ilgilenmeğe çalıştığı, partinin anti komünist mitinge müşahit göndermiş olması ve emperyalist aleyhtarlığını öğmesi, ve kanun çerçevesi içinde inkilâpçı faaliyetin mümkün olmasını tesbit etmesi ve binası içine, sosyalizmin kurucularının resimlerini asmak istemesi, ve Nazım Hikmetin bir şiirinin ora-

da bulunması partinin komünistmetodla faaliyette bulunduğunu göstermeğe kâfi bir sebep teşkil etmediği...Sendika faaliyetleri ve grev ve gündelik mevzularla alâkalanma keyfiyetinde aynı şekilde mütalâa edileceği, bu alâkanın ise, işçi sınıfını bir ihtilâl ve mevcut devlet nizamını yıkmak üzere silâhlandırılması ve hazırlanması şeklinde tebellür etmediği, partinin tesbit edilen faaliyetinde komünizm metodlarla hareket edildiğini ve bu bakımdan, bir program, beyanname, propaganda veya bu gibi şeylere hazırlık mahiyeti bulunduğunu gösterecek bir cihete rastlanmadığı, şahısların faaliyetine gelince, bazı maznunlar nezdinde, bunların komünist temayüllü olduklarını gösterir şekilde eserlere ve yazılara rastlanmış isede, bu cihetin ve bu hususun bir propaganda faaliyetinde kullanılıp kullanılmadığı veya bu maksatla hazırlanıp hazırlanmadığının tesbit olunmadığı) Sarahaten yazılı bulunmaktadır. Temayül ve hareketlerinin ancak faaliyetleriyle ve bu mevzular da aldığı kararlarla tavazzuh edeceği aşikâr bulunan bahis mevzuu partinin komünist metodlarla faaliyette bulunduğuna dair hiç bir hususun mevcut olmadığı tesbit eden işbu ehli vakuf raporu, münzilerinin müsellemler bulunan iktidar ve ihtisasları sebebiyle, tamamen sosyalist bir karakter taşıdığına en kat'î delilini teşkil etmektedir. Partiye dahil azasının münferit fiil ve hareketleri , parti hükmi şahsiyetini ilzam edecek bir kıymet ifade etmediği gibi, bunlardan bir kısmının komünist temayül taşımasında partinin sosyalist hüviyetini değiştiremez. Kaldıkî mücerret komünizmin akidesini benimsemiş olmaları, kanunen cezayı istilzam eden fiil ve hareketlere tevessül edilmiş o madıkça, suç teşkil etmez.

(C-) Partinin resmi organı olduğu iddia olunan Gerçek gazetesinde intişar eden ve maznunlardan bir kısmı tarafından yazılmış olan yazı ve mekalelerden dolayı yazı sahipleri hakkında, muhtelif tarihlerde yapılan müteaddit takibat sonunda, muhtelif ceza mahkemelerinde açılan amme davaları zımında, mütehasıs ehli vakuflara yaptırılan tetkikat sonunda, (bahis mevzuu yazının komünist propaganda mahiyeti taşımamakta ve yazının sosyalist bir cemiyeti kurmak için yapılması lâzım gelen işleri sosyalist noktâ nazardan izah ile iktifa eylemekte olduğu... sınıf mücadelesi doktrininin gerçekleşmesi için her hangi bir cebir metodunun istimaline tahrikten ziyade kanunen müteşekkil bulunan sosyalist partisine intisabı teşvik mahiyetinde görüldüğü Gerçek gazetesinin komünist propagandası yapmadığı, bu yazılarda gerek cümhuriyetçiliğe ve gerekse milli duygulara aykırı bir cihet bulunmadığı....) 3/8/950, 3/8/951, 1/10/951, ve 6/1/955 tarihli olup birer suretleri dosyada mevcut bulunan raporlarda, tafsilat ile izah ve tesbit edilmiş bulunmaktadır. Bunlardan bilhassa, 6/1/955 tarihli Gerçek gazetesinin 55 nushadan ibaret bulunan , tamamı üzerinde tetkikat yapılmış ve aynı neticeye varılmış bulunması ayrı bir kıymet taşımaktadır. Filhakika bu partinin neşir organı olarak kabul edilen Gerçek gazetelerinde intişar eden yazılarda, gerek münferiden, ve gerekse yekdigerele memzucen mütalâa ve tetkiki halinde dahi, komünist metotlarla faaliyette bulunduğun , veya bu rejimin propagandası yapıldığının sabit bulunmaması, T.S.P. nin ve bununla birlikte maznunların, tamamen sosyalist doktrinine ve parti nizamnamesine ve mevcut kanun hükümlerine uygun şekilde hareket ve faaliyette bulunduğunun kat'î delilini teşkil eder. Bir cemiyetin, bir partinin hareket ve temayülü, onu idare edenlerin ve icra organlarının hareket tarzları ve aldıkları kararlar ve bu meyanda neşir vasıtalarında ileri sürdükleri fikir ve mütalâalar ile tahakkuk edeceğine ve taayyunedeceğine, ve halbuki , gerek partinin hareket ve faaliyette, ve gerekse mensuplarının münferit fikir ve hareketlerinde, komünist metodlarla hareket edildiğini ve bu çeşit bir harekete hazırlık yapıldığını gösterecek hiç bir hususun bulunmadığını, yukarıda işaret edilen maddî delillerle sabit bulunmasına göre, kanuna uygun olarak teşekkül etmiş ve o yolda faaliyette devam eylemiş olan T.S.P. nin memlekette müesses iktisadi ve içtimai temel nizamları yoketmek, veya devirmek maksadı ile teşkil edilmiş ve bu şekilde faaliyette bulunmuş

faalkiyetler

gizli bir komünist teşekkülü olarak kabulüne imkân ve tasavvur edilemez. ve aynı surette marksist bir teşekkül olan T.S.P.nin ,yaptığı toplantılarda bu tefekkür tarzının ,ilmi metodu olan diyakektik materyalizmden bahsetmiş ve onu izah eylemiş olmasından daha tabii bir hareket olamaz.

Bu delillerin haricinde olarak suçu tesbit zımında ikame olunan şahitlerden, Vamık Fırat, Münire Pekol, Veli Pekol, ve Enver Epçi, muhtelif tahkikat safhalarında yekdiğerine mübayin olarak ,vuku' bulan şahadetleri ve duruşma sırasında tamamen leyhte vaki beyanlarından sonra haklarında ~~yapılan~~ Yalan şahadetten ~~doğru~~ yapılan takibat sırasında, tekrar ~~ilk~~ ilk tahkikat ta mazbut şahadetlerine rücu' eylemeleri sebeble bizatihi muallal ve sahih bir netice istihracına gayrikâfi derecede samimiyetten âri görülmüştür. Yine Anne şahitlerinden Faruk Çetindağ ile Sami Dalay dahi, kendilerini ihata eden şartlar içinde vuku' bulan aleyhe vaki şahadetlerinde mahkemeye kanaat verecek samimiyetten uzak bulunmuşlardır.

Filhakika, partinin komünist bir teşekkül olduğu iddiasile başlanan tahkikat sırasında yakalanılıp emniyet müdürlüğüne getirilen şahıslara, tanzim edilmiş bir varaka mündericâtını imza ile tasdik eylemelerini, ve binnetice aleyhte beyanda bulunmaları teklif ve aksi takdirde, kendilerinin maznun a sıfatıyla ta'kibata maruz kalacaklarından ve diğer arkadaşları gibi tevkif edileceklerinden bahisle tazyik edildikleri, dinlenen bütün şahitler tarafından ittifakla beyan edilmiş bulunmaktadır. Parti hakkında yapılan tahkikatın mahiyeti ve ağır neticesi, göz önünde tutulursa, bu çeşit bir hareketin, bu şahıslar üzerinde husule getireceği te'sirin derecesi itibarile, talep olunan şeyi yapmaya amade ve müheyya bir ruh haleti içinde kaldıklarını kabul eylemek icap eder. Şahitlerden bir kısmının ifadelerinin alındığı tarihlerin, maznunların tevkiflerinden sonraki tarihlere tesadüf etmeside bu ciheti te'yid eder mahiyette bulunmaktadır. Bundan başka, bu ŞAHİTLERİN bilhassa hazırlık tahkikatında, mazbut ifadelerindeki kelime ve cümle teşkiline kadar olan AYNİYET dahi bu ifade varakaları, denildiği gibi, bir kişi tarafından söylenmiş ve yazdırılmış olduğunu göstermesi bakımından talibidikkattır. Kaldıkları duruşmada, dinlendikleri sırada, en basit hadiseleri izah ederken dahi, ifade ve izah kabiliyetlerinden mahrum oldukları ,mahkeme hey'etince müşahede olunan bu şahısların mazbut ifadelerindeki cümle teşkilinde ve fikir izahında görülen hususiyet bunların kendi ağızlarından çıkmamış olduğu hakkında, mahkemece varılan kanaati ayrıca takviye eylemiş ve gerek hazırlık tahkikatında ve gerekse ilk tahkikatta, alâkalıların ifadelerinin tesbiti şekli hakkında, ileri sürülen iddia, itiraz ve müdafaanın hakikata uygun olduğu neticesine varılmış bulunmaktadı r. Ayrıca isimleri geçen şahitlerin, partinin muhtelif kademelerinde vazife almış olması ve binnetice parti faaliyetlerinden mes'ul olmaları icap eden bir durumda bulunmuş olmasına rağmen parti aleyhinde açılan da'vada, kendilerine şahit sıfatı izafe edilmiş olmasında üzerinde durulmağa değer bir vakiyadır.

Hadisenin en mühim görgü şahidi bulunan ve emniyet müdürlüğünde müstahdem, ~~ve~~ polis memuru olduğu bilahire anlaşılan ,KEMAL ÖZGÜZ:

(950 senesinde sosyalist partisinde yapılan toplantılara ve hareketlerini not edip bilahire emniyet müdürlüğüne rapor halinde bildirdiğini bu hususları hazırlık tahkikatı sırasındaki ifadesinde aynen izah ettiğini ve halen bunları birer birer hatırlayamadığını) duruşma sırasında beyan eylemiş olmasına rağmen hazırlık tahkikatında mazbut ifadesinde, partinin ,950 tarihinden itibaren, maznunların tevkif edildikleri tarihe kadar geçen iki seneye yakın bir müddet içinde yapılan ve yekûnu yüzlere balığ olan toplantılarda kimlerin neler konuşmuş olduklarını tarih ve şahıs zikrederek ve mevzu' anlatarak, beyan eylemiş ve ilk tahkikatta bunları aynen tekrar etmiş olduğu görülmektedir. Bukadar uzun bir müddet içinde, muhtelif tarihlerde cereyan eden ve herbiri başka bir şahsa müzaf bulunan sözleri, aradan geçen uzun zaman fasılasına rağmen aynen hatırlayıp tekrarlamamanın beşeri kudret ve takatın fevkinde ve maddeten imkânsız bir keyfiyet olduğu göz önünde tutulursa, adı geçen hazırlıktaki ve buna aynen mutabık olan ilk tahki-

kattaki ifadelerinin, ve bunların tesbit ve zapt edilmesi tarzının gayri tabii şartlar içinde cereyan ettiği kendiliğinden ~~xxx~~ ortaya çıkar.

Filhakika bu şahit, duruşmada dinlenildiği sırada, maznunlar hakkında edindiği şahsi kanaatlarını, umumî şekilde beyan ile iktifa ettikten sonra maznunların bütün sözlerini teker teker hatırlayamadığını bildirmek suretile bu beşeri za'fını itiraf etmiş olması, varılan bu neticeyi te'yid eylemiş, bulunmaktadır. Kaldığı her hangi bir şahıs tarafından sarfedilen kelime ve ve cümleleri çok az bir zaman sonra dahi aynen hatırlayıp tekrarlamaya imkan tasavvur olunamaz. Bu şahit, muhakkakki, vatanperverane bir hisle ve tamamen hüsnüniyetle hareket etmiş ve kendi görüşüne göre edindiği kanaatları izhar ve beyan eylemiştir.

bizzat kendisinin de açıkladığı gibi, toplantı sırasında konuşulanları, not etmemek imkânsızlığı karşısında, bu konuşmalarından hatırında kalanları ve anladıklarını, bilâhira not etmiş olmasına ve şahadetide buna istinad ettirmiş olmasına göre, konuşulanları tam hatırlayamamak suretile eksik zapt etmiş, ve binnetice bundan yanlış ma'na çıkarmış ve nihayet kendi şahsi görüş ve kanaatı dolayısıyla bunlara yanlış ma'na vermiş olması, daima ve her zaman mümkündür. Bu itibarla mücerrebu şahidin şehadeti, suçun sübutuna kâfi bir delil mahiyet ve kıymetini ihraz edememiş bulunmaktadır. ~~xxxxxxx~~

diğer taraftan, maznunlar aleyhane kanaat izhar eden bu şahit (...Komünizmin kanun dışı bulunduğu memleketlerde komünistlerin ve komünist teşekküllerin, Moskovadan aldıkları emir ve direktifler dairesinde gizli teşkilât yapmak, ve bazı hücreler kurmak suretile gizli faaliyet sarf ettiklerini ve bunun mu'tad olduğunu ...) izah ettikten sonra (... T.S.P.nin illegal teşkilât olmadığı, ve bu partinin Moskovadan veya komünist teşekküllerden, talimat ve direktif aldığı tesbit edemediğini ve Türkiyede halen gizli komünist teşkilâtı mevcut olmakla beraber, T.S.P.ningerek memlekette bulunan bu gizli komünist teşkilâtından, ve gerekse dış memleketlerde bulunan komünist partilerinden veya Rusyadan, yardım gördüğüne ve bunlara münasebeti olduğuna, ve muhabere te'sis ettiğine dair herhangi bir bir şey tesbit edemediğini..) duruşma sırasında sarahaten beyan eylemek suretile, aleyhte vuku' bulan kanaatin ve buna müstenit şahadetini bizzat kendisi cerh ve ta'lil eylemiş ve bir netice T.S.P.nin Komünist metodlarla faaliyette bulunduğunu bulunmadığını açıklamak suretile de, müdafaayı te'yid etmiş ve aleyhte tecelli eden şahsi kanaatlarını kıymetten düşürmüş bulunmaktadır.

Buna mukabil dinlenen diğer amme şahitleri, Ali Çelenk, Alâettin Sarıgül, Ertuğrul Tnsı, Hsan Tanrakut, Fikret Tuzcu, Ishak Tomurouk, Şevket Döndüren, Badi Ballı, Ali Karci, Şeref Özyaprak, Ishak Tomurouk, Sadettin Dikan, Mehmet Sürenkök, Nejat Akyaprak, Hamit lâpçin ve Orhan Arsal ile müdafa şahitlerise, şahadetlerinin mahiyet ve değerleri, yukarıda tafsil olunan şahısların ifadelerinde bahis mevzuu edilen sözleri ve konuşmaları tamamen red eyleyerek ve aslâ böyle bir hadise olmadığını tasrih eyleyerek, (... T.S.P.nin tamamen nizamnamesine ve kanun hükümlerine uygun şekilde faaliyette bulunduğunu, yapılan toplantılarda, her siyasi parti gibi, günlük mevzu'lar üzerinde münakaşalar ve konuşmalar cereyan ettiğini, bu konuşmalar esnasında partiye varidat te'mini için şiddet hareketlerine baş vurulması hakkında, hiç bir söz sarfedilmemiş olduğunu iktidara geçmek için, ihtilâl yapmak lâzım geldiğine dair, herhangi bir şeyden bahsedilmemiş olduğunu ve bilâkis seçim yolu ile iktidarı elde etmenin gaye olduğu hususunun izah edilmiş bulunduğunu... toplantılara iştirak eden bütün partili ve partisiz bütün maznunların nizamname ve program haricinde propaganda veya teliklerde veya hareketlerde bulunmadıklarını... Sosyalizmin Komünizme geçmek için bir merhale olduğuna dair herhangi bir söz dahi geçmemiş olduğunu... Partinin illegal bir teşkilâtı mevcut olmadığı gibi, böyle bir teşkilât kurulması hakkında hiç bir konuşma yapılmadığını) tafsilâtile ve ittifakla bildirmek suretile isimleri geçen Altı amme şahidinin alethte vuku' bulan şahadetlerini ayrıca cerh ve ta'lil eylemiş bulunmaktadır. Bu sebeblere binaen, yukarıda üç bent halinde izah ve tafsil olunan, resmi vesikalar ve maddi delillerle birlikte işbu müttehit şahadet müvacehesinde muallal görülen, isimleri yukarıda yazılan Altı

XŞ Şahidin aleyhte vaki ve kanaat tesisine gayrikâfi beyan ve iddialar guçun tesbitine medar olacak kat'i bir delil mahiyet ve kıymetini ihraz edememiş, ve mahkemeye kanaat vermekten uzak bulunmuştur. Bu da'va ile tevhit olunan, 952/78 sayılı dosyada, maznunlardan Orhan korucan ile Isak Berkantenin, ayrıca 951 senesi içinde hariçte ve muhtelif yerlerde, komünizm lehinde propağanda yaptıkları iddia edilmiş ve haklarında dava açılmış bulunmakta isede, maznunlar evvel ve ahir bu ciheti inkâr eylemiş bulunmalarına ve hadiseyi tesbit zımında, dinlenen şahitlerden, İsmet Diler, Ahmet Diler, ve Ali Rıza Çetin, (..... Maznun Isakı tanımadıklarını, maznun orhan korucanın ise komünistlik propağandası yaptığına şahit olmadıklarını, anoak aynı handa çalışan maznun orhanın, gaip bir eşya dolayısı ile yapılan münakaşada, "Komünizm böyle şey yapmaz... biz işçi adamlarıdır.... aç kalırız, böyle şeylere tenezzül etmeyiz...) diye cevap verdiğini, arasına vaki konuşmalarında komünizm ve sosyalizmden bahsederek, bunlar arasındaki farkı izah etmekle beraber, kendisinin hangi fikri iltizam ettiğini beyan etmediğini....) kat'iyetle beyan etmelerine ve diğer şahitler Saim temel ile Sıtkı Özkanlı dahi esasa müessir bir malûmat verememiş olmalarına, ve şu suretle Orhanın sarf rylediği, şahadette taalluk eden bu sözlerde ise Komünizm propağandası ve mahiyet ve vasfı, mevcut bulunmamış ve adı geçenin isnat olunan suç işlediği hakkında başkaca hiç bir delil dahi elde edilememiş olmasına ve diğer maznun Isak Berkantenin vaziyetine gelince, gerçi bu maznunun, komünizmden bahsederek, (..Ben komünistim Sende komünist ol, ileride büyük faydalar göreceksin, şimdi aç susuz geziyorsun....) demek suretile propağanda mahiyetinde bazı sözler sarfeylediği şahit İsmail Küçüğünşhadetinden aşlaşmakta isede, bu konuşmanın yalnız ikisi arasında ceryan ettiği, bizzat bu şahidin beyanile tahakkuk etmesine ve maznunun başka şahıslarada, aynı fikri telkin maksadı ile konuşmalar yaparak bu sözleri veya bu mahiyetteki cümleleri sarfeylediği hakkında hiç bir delil mevcut bulunmamasına, ve (Propaganda) kelimesi mana ve mefhumu itibarilebirden fazla kimselere söylemeyi mutazammın olup İsmail Küçükten başka kimselere söylenidiğide anlaşılmasınasına ve binnetice hadisede komünizm propağandası cürmünün kanuni anasırı tahakkuk ve tekevvün etmemiş bulunmasına ve bu cihet Temyiz mahkemesi içtihadilede müeyyet bulunmasına binaen, isimleri geçen bu iki maznunun ayrıca komünizm propağandası yaptıkları da sabit olamamıştır.

Bu dava zımında yalan şahadette bulunmaktan maznunlar, Sıtkı Eser, Şükrü Eroğlu, ve Sadık Çalışkanın vaziyetlerine gelince, Bu şahitlerin evvelki beyan ve ifadelerinin sıhhat derecelerinin, hakkındaki müoip sebebler, yukarıda tafsilen izah olunan, hususat ile tam bir mutabakat halinde bulunduktan başka bunlardan Sıtkı Eserin, gerek ilk tahkikatta mazbut ifadesi ve gerekse duruşma sırasında vuku' bulan şahadeti arasında tam bir aynıyet mevcut olup malumatını ketmeylediği hakkında hiç bir delilde mevcut olmamasına ve diğer maznun, Şükrü Eroğlu ile Sadık Çalışkanın, duruşmadaki şahadetlerine muhalif olduğu beyan olunan, ilk tahkikatta mazbut ifadelerinde ise maznunlardan bir kısmını toplantı sırasında yaptığı konuşmaları hikâye ile beraber, haddizatında partinin komünist metodlarla faaliyette bulunduğuna zan verecek hiç bir beyanda bulunmamış ve bilâkis aksini ifade eylemiş oldukları, bittetikik anlaşılmasına ve bu itibarla duruşma sırasında dinlenildikleri zaman, bazı hususatı evvelki beyanlarındaki bazı kısımların hilâfını beyan eylemiş olmaları, parti ve bu meyanda maznunlar aleyhinde mevcut malumatlarını ketmeyledikleri neticesini çıkarmağa müsait bulunmamasına ve zira evvelki şahadetlerinde yazılı hususatın umumi mana ve mefhumları, esasen maznunları teorime kâfi görülmemesi itibarile hadisenin esasına müessir bir kıymet taşımamakta olmasına, ve bunların evvelki ifadelerinde samimiyet mütalâa edilememiş bulunmasına binaen bu üç maznunun işbu dava zımında malûmatlarını ketmeylemek suretile yalan şahadette bulduklarına kanaat getirilememiş bulunulmaktadır.

- BU SEBEP VE DELİLLERE DAYANILARAK -

Maznunların memleket içinde müesses içtısadi veya içtimai temel nizamları veya hukuki nizamlardan herhangi birini, veya tamamını devirmeğe, veya yoketmeğe, ve içtimai bir sınıfın diğer içtimai sınıflar üzerinde tahakkümünü te'sis etmeğe, veya içtimai bir sınıfı ortadan kaldırmağa matuf cemiyet, teşkil, sevk ve idare ettikleri, veya kanun hükümlerine uygun olarak kurulmuş olan Türkiye Sosyalist Partisinin 1950 yılında başlayan İkinci faaliyet devresinde ,parti programı hilâfına mevzu bahis gayri kanuni yollara müteveccih olarak sevk ve idare etmek suretile gizli komünist partisi şeklinde faaliyette buldukları, ve bunlardan İsak ile Orhanın, ayrıca Komünizm lehinde propaganda yaptıkları, ve maznunlardan Şükrü, Sadık ve Sitkinında bu dava zımında yalan şahadette buldukları hakkında aleyhe hüküm te'sisine kâfi kanaat verecek kat'i ve kuvvetli sübut delilleri mevcut bulunmamasına binaen maznunların cümlesinde kendilerine isnat olunan suçlardan beraatlerine: ve maznunlardan Reşit tarafından nakdikafet mukabili olarak 6/9/1952 tarihli makbuz mukabili muhakim veznesine yatırılmış olan 1000 liranın kendisine iadesine, ve hazırlık tahkikatı sırasında (Partinin faaliyetten men'ine ve eşyalarının muhafaza altına alınmasına...) mütedair olarak Eminönü 2.sulh ceza mahkemesince ittihaz edilmiş bulunan 18/8/1952 tarihli tedbir kararının kaldırılmasına ve hükmün kat'ileşmesini müteakip evvelce zaptolunmuş ve muhafaza altına alınmış bulunan eşya ve evrakın partiye ve yine maznunlardan alınmış olan evrak ve kitapların dahi sahiplerine geri verilmesine, iddia makamının mütaleasına muhalif ve temyizi kabil olmak üzere 3/12/1955 tarihinde ittifakla karar verilerek C.M.U. Muavini Hakkı Hüftüoğlu huzuru ile maznunlardan Esat Adil, Vahit Reşit, Salih, Nurettin, Sitki, Fethi, Yusuf, Kemal ve Mehmet Yazıcı ile müdafilerinin yüzlerine karşı ve diğer maznunların gıyaplarında açıkça okunup anlatıldı.

Reis

Aza

Aza

Selman Yörük

Nedime Nişova

Tarık Onan

3.12.1955